Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце
_______________ А.В. Данільчанка
____
(дата зацвярджэння)
Рэгістрацыйны № ВД-1178/вуч.

Тэорыя і гісторыя культуры (Культура Беларусі)

Вучэбная праграма ўстановы высшэйшай адукацыі
па вучэбнай дысцыпліне для спецыяльнасцяў:
1-21 04 01 Культуралогія (па накірунках)
накірунак спецыяльнасці
1-21 04 01-02 Культуралогія (прыкладная)

2015 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове АСВА 1-21 04 01-2013 «Культуралогія» і вучэбнага плана УВА № Д 21-085/вуч. ад 30.05.2013 г.

УКЛАДАЛЬНІК: старшы выкладчык кафедры культуралогіі факультэта сацыякультурных камунікацый Т. С. Супранкова.

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Э. А. Усоўская, заг. кафедрай культуралогіі факультэта сацыякультурных камунікацый Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат культуралогіі, дацэнт

М. Л. Лебедзева, дацэнт кафедры паліталогіі ПУА «Інстытут парламентарызму і прадпрымальніцтва», кандыдат філалагічных навук, дацэнт

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай культуралогіі факультэта сацыякультурных камунікацый БДУ (пратакол № 8 ад 30.03.2015 г.);

Вучэбна-метадычным саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (пратакол № 6 ад 29. 06.2015 г.)

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбная дысцыпліна «Культура Беларусі» прызначаная для атрымання будучым культурологам, выпускніком БДУ, універсальных (агульнанавуковых, агульнакультурных, агульналітаратурных, тэарэтычных і практычных) і прафесійных ведаў па гісторыі беларускай культуры і мастацтва ад старажытнасці да нашых дзѐн. Дадзеная дысцыпліна ўваходзіць у блок дысцыплін спецыяльнай падрыхтоўкі.

Лекцыйны і практычны курс «Культура Беларусі» знаходзіцца ў узаемасувязі з такімі дысцыплінамі агульнай прафесійнай падрыхтоўкі, як філасофія, эстэтыка, сусветная гісторыя, гісторыя Беларусі, тэорыя і гісторыя культуры, гісторыя сусветнай літаратуры, гісторыя беларускай літаратуры, гісторыя рэлігіі, гісторыя мастацтваў і інш. Абапіраючыся на вучэбны матэрыял дадзеных дысцыплін, курс «Культура Беларусі» спрабуе разгледзець асноўныя этапы развіцця беларускай культуры, пачынаючы ад культуры першабытнага грамадства і заканчваючы сучаснасцю. Такі інтэгрыраваны разгляд дапаможа студэнтам атрымаць цэласнае ўяўленне аб развіцці беларускага этнаса ў кантэкце найноўшай гісторыі, мастацтва, філасофскай думкі і літаратуры.

Структура курса прадугледжвае лекцыйныя і практычныя заняткі. Семінары звязаныя з падрыхтоўкай творчых заданняў, рэфератаў, прэзентацый і паведамленняў па тэарытычных праблемах, аналізу і характарыстыцы мастацкіх помнікаў. Курс збудаваны на сінтэзе апісальных і аналізуючых метадаў, стылѐвых, жанравых, нацыянальна-геаграфічных прынцыпаў у падыходзе да твораў мастацтва. Увага надаецца вобразнай спецыфіцы, асноўным канцэпцыям, сувязям з агульнакультурным кантэкстам.

Дадзены спецкурс садзейнічае фарміраванню і развіццю ў студэнтаў эстэтычнага густу, дае звесткі аб розных стылѐвых накірунках, іх нацыянальных варыянтах, паглыбляе іх веданне асноўных працэсаў развіцця сусветнай культуры, дае агляд творчасці славутых дзеячаў айчыннага мастацтва, вучыць аналізаваць творы мастацтва.

Мэта выкладання дысцыпліны «Культура Беларусі» – падрыхтаваць будучага спецыяліста-культуролага, які б змог паспяхова рэалізаваць набытыя веды па гісторыі культуры і мастацтва Беларусі ў далейшай прафесійнай і сацыяльнай дзейнасці.

ЗАДАЧЫ ВЫВУЧЭННЯ ДЫСЦЫПЛІНЫ:

1 Павышэнне агульнай мастацказнаўчай культуры падрыхтоўкі студэнтаў;
2 Засваенне паняційнага апарату, прынцыпаў і метадаў падыхода да аналізу мастацкага твора;
3 Азнаямленне студэнтаў са станаўленнем і фарміраваннем сістэмы мастацкіх жанраў і іх увасабленні ў творчасці дзеячаў беларускай культуры;

4 Уменне прымяняць дасягненні іншых гуманітарных навук, задзейнічаць міждысцыплінарныя сувязі;
5 Веданне асноўных мастацкіх сістэм вывучаемага перыяду, а таксама мастацкіх помнікаў і асноўных заканамернасцей творчасці дзеячаў культуры;
6 Набыццѐ досведу аналізу твораў сусветнай мастацкай культуры;
7 Уменне выкарыстоўваць рэсурсы інтэрнэту і шукаць матэрыялы па тэматыцы курса.

Курс «Культура Беларусі» звязаны з агульнапрафесійнай і спецыяльнай падрыхтоўкай студэнтаў-культуролагаў. У выніку яго засваення студэнты павінны

ведаць асноўныя гістарычныя этапы развіцця айчыннай культуры, іх сувязь з сусветным культурным працэсам;

умець аналізаваць творы мастацтва, рабіць высновы па прачытаных першакрыніцах;

валодаць метадамі аналізу культурных артэфактаў, навыкамі навукова-даследчай працы.

Месца дысцыпліны ў навучальным працэсе. Вывучаючы дысцыпліну «Культура Беларусі» студэнты павінны умець супастаўляць атрыманыя веды з астатнімі курсамі цыкла «Фундаментальная культуралогія», «Гісторыя мастацтваў», «Прыкладная культуралогія», «Біблія і сусветная культура», «Беларуская і сусветная літаратура».

Структура вучэбнай дысцыпліны. «Культура Беларусі» уваходзіць у цыкл дысцыплін ―Тэорыя і гісторыя культуры‖ для першай ступені атрымання вышэйшай адукацыі і разлічаны на 120 гадзін, з іх 70 гадзін для самастойнай падрыхтоўкі і 42 аўдыторных гадзін (32 г. лекцый, 10 г. практычных заняткаў), па заканчэнні курса прадугледжаны экзамен.

Змест вучэбнага матэрыялу

Уводзіны. Месца беларускай культуры ў еўрапейскім і сусветным кантэксце. Мультыкультурнасць, поліэтнічнасць, дыялогавасць айчыннай культуры.

Даіндаеўрапейскі перыяд гісторыі культуры Беларусі. Старажытныя людзі на тэрыторыі Беларусі. Рассяленне індаеўрапейцаў. Культура балтаў і славян. Усходнеславянскія плямѐны на тэрыторыі Беларусі (VIII – канец X ст.). Ад язычніцтва да хрысціянства. Агульнае і адметнае ў культурна-моўным развіцці.

Асноўныя напрамкі развіцця культуры Беларусі з канца X па XII ст. Перадумовы складвання этнічнай супольнасці. Асаблівасці фарміравання беларускай народнасці. Месца ўсходнеславянскай духоўнай спадчыны ў беларускай культуры. Узвышэнне Полацкага княства. Прыняцце хрысціянства. Уздзеянне візантыйскага ўплыву. Дзейнасць Ефрасінні Полацкай. Кірылы Тураўскага, Клімента Смаляціча, Аўрамія Смаленскага.

Беларуская культура ў духоўным жыцці Вялікага княства Літоўскага (другая палова XIII – 1569 г.). Сацыяльны статус беларускай мовы і яе роля ў міжэтнічных працэсах. Характар узаемаадносін паміж беларускай і літоўскай культурамі. Этнонім славянскага насельніцтва ВКЛ. Інтэрнацыяналізацыя складу насельніцтва і яе ўплыў на культуру. Архітэктура і горадабудаўніцтва. Жывапіс. Кніжная мініяцюра. Дробная пластыка. Дэкаратыўна-прыкладная творчасць. Летапісанне як крыніца ведаў па культуры. Культуратворчасць Кіпрыяна, Грыгорыя Цамблака.

Адраджэнне і Рэфармацыя ў Беларусі. Творчая спадчына Францыска Скарыны, дзейнасць Сымона Буднага, Міколы Гусоўскага, Васіля Цяпінскага, Лаўрэнція Зізанія, Мялеція Сматрыцкага, Андрэя Волана, Саламона Рысінскага, Яна Намыслоўскага. Статут ВКЛ як дакумент прававой культуры. Развіццѐ кнігавыдавецтва, пераклады Бібліі, архітэктура, выяўленчае мастацтва, тэатр і музыка эпохі Адраджэння.

Стан беларускай культуры ў перыяд Рэчы Паспалітай і ўплыў Асветніцтва. Утварэнне Рэчы Паспалітай як спрыяльны фактар пранікнення каталіцызму і польскай культуры ў Беларусь. Дачыненні каталіцкай царквы да беларускай культуры. Абмежаванне сацыяльных функцый беларускай мовы. Стаўленне праваслаўнай і ўніяцкай цэркваў да беларускай духоўнай спадчыны. Барокавая культура ў спадчыне Сімяона Полацкага. Адлюстраванне ідэй Асветніцтва ў творчасці Казіміра Лышчынскага, Андрэя Вішаватага, Караля Вырвіча, Бенядзікта Дабшэвіча, Язэпа Даманеўскага, Саламона Маймона, Казіміра Нарбута, Станіслава Шадурскага, Сцяпана Аскеркі, Лукі Залускага.

Культурнае жыццё Беларусі ў складзе Расійскай імперыі. Погляды на беларускі народ і яго культуру. Супрацьборства польскай і рускай культур у Беларусі. Рамантычная культура Беларусі. Дзейнасць філаматаў і філарэтаў. Паўстанне 1830–1831 гг. у лёсе беларускай культуры.

Абвастрэнне спрэчак паміж польскімі і рускімі вучонымі па праблеме беларускай культуры. Фарміраванне аб’ектыўнага погляду на беларускую культуру і мову. Першыя творы новай беларускай мастацкай літаратуры. Паўстанне 1863–1864 гг. і ўзмацненне русіфікатарскай палітыкі. Фарміраванне беларускай літаратурнай мовы.

Асноўныя напрамкі развіцця беларускай культуры ў другой палове XIX – першым дзесяцігоддзі XX ст. Фарміраванне беларускай нацыі. Узнікненне новай беларускай літаратурнай мовы. Актывізацыя нацыянальна-вызваленчага руху. З’яўленне перыядычных выданняў і выдавецтваў. Дзейнасць першай беларускай трупы Ігната Буйніцкага і Віленскага музычна-драматычнага гуртка. З’яўленне кінематографа і арганізацыя фотавыстаў.

Этнаграфічныя даследаванні. Дзейнасць М. В. Доўнар-Запольскага, А. Я. Багдановіча, Я. Ф. Карскага, М. Федароўскага і інш. Беларусь у фотаматэрыялах Я. Булгака, І. Сербава, С. Хамянтоўскай, Л. Арнер Бойд і інш.

Асвета і адукацыя. Масавы характар асветніцтва. Дзейнасць навучальных устаноў у дарэвалюцыйнай Беларусі.

Мастацтва і літаратура. Развіццѐ манументальнай архітэктуры. Неаготыка, неарэнесанс, візантыйскі стыль, мадэрн. Уплыў рускіх перадзвіжнікаў на беларускі жывапіс. Дзейнасць Я. Сухадольскага, В. Бялыніцкага-Бірулі, А. Гараўскага і інш.). Віцебская школа жывапісу і мадэрнізм (М. Шагал, Ю. Пэн і інш.). Уплыў творчасці Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, М. Гарэцкага, А. і І. Луцкевічаў і інш. на фармаванне нацыянальнай культуралагічнай думкі.

Культура Беларусі ў 20 – 30 гг. ХХ ст. Палітыка беларусізацыі. Узнікненне вышэйшых і сярэднеспецыяльных навучальных устаноў. ХХ ст. Гісторыя БДУ. Дзейнасць Інбелкульта. Моўнае пытанне. Узнікненне літаратурных аб’яднанняў і Саюза пісьменнікаў БССР. Вынікі беларусізацыі і яе спыненне.

Музычнае мастацтва, кінематограф, тэатр, жывапіс. З’яўленне першых музычных навучальных устаноў. Дзейнасць Беларускага студыйнага хору і Беларускай дзяржаўнай капэлы. Беларуская філармонія і Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр оперы і балета. Першыя нацыянальныя оперы. Пачатак беларускага кінематографу. Адкрыццѐ вядучых тэатраў рэспублікі і мастацкіх школ.

Культура Беларусі перыяду таталітарнага грамадзтва і адлігі. Фармаванне культа асоба Сталіна і адлюстраванне гэтага ў культуры. Другая сусветная вайна ў творах беларускіх аўтараў. Пакаленне ―шасцідзясятнікаў‖. Заснаванне мастацкіх выдавецтваў. Развіццѐ адукацыі. Тэатральнае мастацтва.

Архітэктура, скульптура, жывапіс. Развіццѐ тыповага праектавання. Канструктывізм, функцыяналізм, ампір, сталінскае барока.

Сучасны перыяд у развіцці беларускай культуры. Законы ―Аб культуры ў Беларускай ССР‖ і ―Аб ахове і выкарыстанні помнікаў гісторыі і культуры Рэспублікі Беларусь‖.

Развіццё літаратуры і тэатра. Рэабілітацыя пісьменнікаў-ахвяраў сталінскіх рэпрэсій. Тэма Чарнобыля і гістарычнай мінуўшчыны Бларусі. Літаратура беларускай дыяспары. Постмадэрнізм у творчасці беларускіх пісьменнікаў. Стварэнне Саюзу тэатральных дзеячоў. Рэалізацыя ідэй нацыянальна-культурнага адраджэння.

Архітэктура, скульптура, жывапіс. Хай-тэк і арганічная архітэктура. Культурна-відовішчныя пабудовы. Сучасная манументальная скульптура. Гарадская скульптура. Новыя арт-практыкі ў жывапісу.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА

Нумар раздзе-ла тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін					Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя заняткі	Семінарскія заняткі	Лабаратор-ныя заняткі	Іншае/ УСР	
1.	**Уводзіны**	2					апытанне
2.	Даіндаеўрапейскі перыяд гісторыі культуры Беларусі.	2					апытанне
3.	Асноўныя напрамкі развіцця культуры Беларусі з канца X па XII ст.	2	2				творчае заданне
4.	Беларуская культура ў духоўным жыцці Вялікага княства Літоўскага (другая палова XIII – 1569 г.).	2					апытанне
5.	Адраджэнне і Рэфармацыя ў Беларусі.	2	2				эсэ
6.	Стан беларускай культуры ў перыяд Рэчы Паспалітай і ўплыў Асветніцтва.	2					апытанне
7.	Культурнае жыццѐ Беларусі ў складзе Расійскай імперыі.	2					апытанне
2.	Этнаграфічныя даследаванні.	2	2				калоквіўм
3.	Асвета і адукацыя.	2					апытанне
4.	Мастацтва і літаратура	2	2				тэст
5.	Культура Беларусі ў 20 – 30 гг. XX ст.	2					апытанне
6.	Музычнае мастацтва, кінематограф, тэатр, жывапіс.	2					апытанне
7.	Культура Беларусі перыяду таталітарнага грамадзтва і адлігі.	2					апытанне
8.	Архітэктура, скульптура, жывапіс.	2					апытанне
9.	Сучасны перыяд у развіцці беларускай культуры.	2					калоквіўм
10.	Развіццѐ літаратуры і тэатра.	2					віктарына

11.	Архітэктура, скульптура, жывапіс.		2				тэст
	Усяго	**32**	**10**				

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

Асноўная літаратура

1 Лыч, Л., Навіцкі, У. Гісторыя культуры Беларусі / Л. Лыч. У. Навіцкі; 3-е выд., дапам. – Мінск : Современная школа, 2008.
2 Патапенка, Н. Я., Перапѐлкіна, А. В. Гісторыя культуры Беларусі / Н. Я Патапенка, А. В. Перапѐлкіна. – Мінск : Изд-во Гревцова, 2009.
3 Смолік, А. І. Беларуская культуралогія : гісторыя і сучаснасць / А. І. Смолік. – Мінск : БДУКМ, 2014.
4 Абдзіраловіч, І. Адвечным шляхам : даследзіны беларускага светагляду / І. Абдзіраловіч. – Мінск : Навука і тэхніка, 1993.
5 Богданович, М. Белорусское возрождение / М. Богданович // Украинская жизнь. – 1915. – № 12. – С. 17–21.
6 Богданович, М. Белорусское возрождение / М. Богданович // Украинская жизнь. – 1915. – № 12. – С. 17–21.
7 Карский, Е. Ф. Белорусы : в 3 т. / Е. Карский; прадм.: В. М. Курцова, А. У. Унучак, И. У. Чаквін; уступ. арт. М. Г. Булахаў; рэд. савет : Г. П. Пашкоў (гал. рэд.) [і інш.]. – Мінск : БелЭн, 2006.
8 Колас, Я. Збор твораў: у 14 т. / Я. Колас. – Мінск : Мастац. літ., 1976. 9 Купала, Я. П’есы. Публіцыстыка. Янка Купала пра сябе / Я. Купала; [уклад. і прадмовы Н. Гілевіча]. – Мінск: Кніга, 2002.
10 Лосский, Н. Условия абсолютного добра / Н. Лосский. – М.: Политиздат, 1991.
11 Цьвікевіч, А. ―Западно-руссизм‖. Нарысы з гісторыі грамадзкай мыслі на Беларусі ў XIX і пачатку XX ст. / А. Цьвікевіч ; паслясл. А. Ліса. – 2-е выд. – Мінск : Навукаі тэхніка, 1993.

Дадатковая літаратура

12 Бахтин, М.М. Эстетика словесного творчества / М. М. Бахтин. – М., 1986.
13 Гісторыя беларускай дакастрычніцкай літаратуры: у 2-х т. – Мінск: Навука і тэхніка, 1968–1969.
14 Гісторыя беларускай літаратуры XX стагоддзя: у 4-х т. Т. 1–3. – Мінск: Беларуская навука, 1999–2001.
15 Гісторыя беларускага мастацтва: у 6 т. Т. 1– 6. – Мінск: Навука і тэхніка, 1987–1994.
16 Гісторыя беларускага тэатра: У 3-х т. – Мінск: Навука і тэхніка, 1983–1987.
17 Гуревич, П.С. Культурология П. С. Гуревич. – М., 1996.
18 Дробов, Л.Н. Живопись Белоруссии XIX – начала XX в / Л. Н. Дробов. – Минск: Вышэйшая школа, 1974.
19 Кармин, А.С. Культурология / А.С. Кармин. – СПб., 2003.

20 Качаноўскі, У.У. Гісторыя культуры Беларусі: вучэбны дапаможнік для студэнтаў ВНУ / У. У. Качаноўскі. – Мінск: НКФ "Экаперспектыва", 1994.
21 Кулагин, А.Н. Архитектура дворцово-усадебных ансамблей Белоруссии: вторая половина XVIII – начало XIX в. / А. Н. Кулагин – Минск: Наука и техника, 1981.
22 Кулагін, А.М. Эклектыка. Архітэктура Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX ст. – Мінск: Ураджай, 2000.
23 Культурология. XX век: словарь. — СПб., 1997.
24 Культурология / сост. и отв. ред. А.П. Радугин. – М., 2001.
25 Культурология. XX век: энциклопедия: в 2-х тт. — СПб., 1998.
26 Культурология. XX век: Антология. Философия и социология культуры. — М., 1994.
27 Культурология. Энциклопедический словарь. – Ростов-на-Дону: Изд-во «Феникс», 1997. – 640 с.
28 Лакотка, А.І. Нацыянальныя рысы беларускай архітэктуры / А. І. Лакотка. – Мінск: Ураджай, 1999.
29 Лойка, А.А. Гісторыя беларускай літаратуры: Дакастрычніцкі перыяд: у 2-х т. / А. А. Лойка. – 2-е выд. – Мінск: Вышэйшая школа, 1989.
30 Лотман, Ю.М. Анализ поэтического текста / М. Ю. Лотман. – М.: Просвещение, 1972.
31 Мазель, Л.А. Проблемы анализа музыки / Л. А. Мазель. –М., 1978.
32 Марнцман, В.Б., Чиркова, Т.В. Проблемное изучение литературного произведения в школе / В. Б. Марнцман, Т. В. Чиркова. – М., 1977.
33 Маркарян, Э.С. Вопросы системного рассмотрения культуры и человеческой деятельности / Э. С. Макарян. – Ереван, 1972. –305 с.
34 Махлина, С.Т. Язык искусств в контексте культуры / С. Т. Махлина. – СПб.: СПбГАК, 1995. – 216 с.
35 Методология и методы исследования культуры: сб. науч. тр. / под. ред. С.Н. Иконниковой. –Л.: ЛГИК, 1984. –168 с.
36 Методология и методика научного исследования. – Челябинск, 1993.
37 Мид, М. Культура и мир детства / М. Мид. — М., 1988.
38 Мировая художественная культура. Ч.1. Научно-педагогические и учебно-методические материалы. – Л.: РГПУ им. А.И. Герцена, 1991. – 63 с.
39 Мировая художественная культура. Ч.2. Тезисы лекций. – Л.: РГПУ им. А.И. Герцена. 1991. – 67 с.
40 Музыкальный театр Белоруссии: Дооктябрьский период. – Минск: Навука і тэхніка, 1990.
41 Научные работы: Методика подготовки и оформления / авт.-сост. И.Н. Кузнецов. — Минск, 2000.

42 Очерки истории науки и культуры Беларуси IX – начала XX в. – Минск: Навука і тэхніка, 1996.
43 Парашкоў, С.А. Гісторыя культуры Беларусі / С. А. Парашкоў. – 2-е выд. – Мінск: Беларуская навука, 2004.
44 Чантурия, В.А. История архитектуры Белоруссии: в 2-х т. / В. А. Чантурия. – Т. 1: Дооктябрьский период. – 3-е изд. – Минск: Вышэйшая школа, 1985.
45 Чантурия, В.А. Памятники архитектуры и градостроительства Белоруссии / В. А. Чантурия. – Минск: Полымя, 1986.
46 Энцыклапедыя гісторыі Беларусі: у 6-ці т. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя, 1993–2003.
47 Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі: у 5-ці т. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя П.Броўкі, 1984–1987.

ПЕРАЛІК ВЫКАРЫСТАНЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ КАМПЕТЭНЦЫЙ СТУДЭНТАЎ

У праграме курса прадугледжаныя наступныя формы дыягностыкі студэнтаў: вусныя (апытанне, даклад, віктарыны, калоквіўм, вусны экзамен); пісьмовыя (тэсціраванне, эсэ, творчыя работы).

ПРЫБЛІЗНЫЯ ПЫТАННІ ДА ЭКЗАМЕНУ

1. Месца беларускай культуры ў еўрапейскім і сусветным кантэксце. Мультыкультурнасць, поліэтнічнасць, дыялогавасць айчыннай культуры.
2. Даіндаеўрапейскі перыяд гісторыі культуры Беларусі. Старажытныя людзі на тэрыторыі Беларусі. Рассяленне індаеўрапейцаў. Культура балтаў і славян.
3. Усходнеславянскія плямѐны на тэрыторыі Беларусі (VIII – канец X ст.).
4. Ад язычніцтва да хрысціянства. Агульнае і адметнае ў культурна-моўным развіцці.
5. Асноўныя напрамкі развіцця культуры Беларусі з канца X па XII ст. Перадумовы складвання этнічнай супольнасці.
6. Асаблівасці фарміравання беларускай народнасці. Месца ўсходнеславянскай духоўнай спадчыны ў беларускай культуры.
7. Узвышэнне Полацкага княства. Прыняцце хрысціянства. Уздзеянне візантыйскага ўплыву. Дзейнасць Ефрасінні Полацкай. Кірылы Тураўскага, Клімента Смаляціча, Аўрамія Смаленскага.
8. Беларуская культура ў духоўным жыцці Вялікага княства Літоўскага (другая палова XIII – 1569 г.). Сацыяльны статус беларускай мовы і яе роля ў міжэтнічных працэсах.
9. Характар узаемаадносін паміж беларускай і літоўскай культурамі. Этнонім славянскага насельніцтва ВКЛ. Інтэрнацыяналізацыя складу насельніцтва і яе ўплыў на культуру.

10. Летапісанне як крыніца ведаў па культуры. Культуратворчасць Кіпрыяна, Грыгорыя Цамблака.
11. Адраджэнне і Рэфармацыя ў Беларусі.
12. Статут ВКЛ як дакумент прававой культуры.
13. Развіццѐ кнігавыдавецтва, пераклады Бібліі, архітэктура, выяўленчае мастацтва, тэатр і музыка эпохі Адраджэння.
14. Стан беларускай культуры ў перыяд Рэчы Паспалітай і ўплыў Асветніцтва.
15. Абмежаванне сацыяльных функцый беларускай мовы. Стаўленне праваслаўнай і ўніяцкай цэркваў да беларускай духоўнай спадчыны.
16. Барокавая культура ў спадчыне Сімяона Полацкага.
17. Культурнае жыццѐ Беларусі ў складзе Расійскай імперыі.
18. Погляды на беларускі народ і яго культуру. Супрацьборства польскай і рускай культур у Беларусі.
19. Рамантычная культура Беларусі. Дзейнасць філаматаў і філарэтаў.
20. Паўстанне 1830–1831 гг. у лѐсе беларускай культуры.
21. Абвастрэнне спрэчак паміж польскімі і рускімі вучонымі па праблеме беларускай культуры. Фарміраванне аб’ектыўнага погляду на беларускую культуру і мову.
22. Паўстанне 1863–1864 гг. і ўзмацненне русіфікатарскай палітыкі.
23. Першыя творы новай беларускай мастацкай літаратуры. Фарміраванне беларускай літаратурнай мовы.
24. Асноўныя напрамкі развіцця беларускай культуры ў другой палове XIX – першым дзесяцігоддзі XX ст.
25. Фарміраванне беларускай нацыі.
26. Узнікненне новай беларускай літаратурнай мовы. Актывізацыя нацыянальна-вызваленчага руху. З’яўленне перыядычных выданняў і выдавецтваў.

27. Дзейнасць першай беларускай трупы Ігната Буйніцкага і Віленскага музычна-драматычнага гуртка. З’яўленне кінематографа і арганізацыя фотавыстаў.
28. Этнаграфічныя даследаванні М. В. Доўнар-Запольскага, А. Я. Багдановіча, Я. Ф. Карскага, М. Федароўскага і інш.
29. Беларусь у фотаматэрыялах Я. Булгака, І. Сербава, С. Хамянтоўскай, Л. Арнер Бойд і інш.
30. Масавы характар асветніцтва. Дзейнасць навучальных устаноў у дарэвалюцыйнай Беларусі.
31. Развіццѐ манументальнай архітэктуры. Неаготыка, неарэнесанс, візантыйскі стыль, мадэрн.
32. Уплыў рускіх перадзвіжнікаў на беларускі жывапіс. Дзейнасць Я. Сухадольскага, В. Бялыніцкага-Бірулі, А. Гараўскага і інш.).
33. Віцебская школа жывапісу і мадэрнізм (М. Шагал, Ю. Пэн і інш.).
34. Уплыў творчасці Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча, М. Гарэцкага, А. і І. Луцкевічаў і інш. на фармаванне нацыянальнай культуралагічнай думкі.
35. Палітыка беларусізацыі. Узнікненне вышэйшых і сярэднеспецыяльных навучальных устаноў.
36. Гісторыя БДУ. Дзейнасць Інбелкульта. Моўнае пытанне. Узнікненне літаратурных аб’яднанняў і Саюза пісьменнікаў БССР. Вынікі беларусізацыі і яе спыненне.
37. З’яўленне першых музычных навучальных устаноў. Дзейнасць Беларускага студыйнага хору і Беларускай дзяржаўнай капэлы. Беларуская філармонія і Беларускі дзяржаўны акадэмічны тэатр оперы і балета. Першыя нацыянальныя оперы.
38. Пачатак беларускага кінематографу. Адкрыццѐ вядучых тэатраў рэспублікі і мастацкіх школ.
39. Фармаванне культа асоба Сталіна і адлюстраванне гэтага ў культуры.

40. Другая сусветная вайна ў творах беларускіх аўтараў.
41. Пакаленне ―шасцідзясятнікаў‖. Заснаванне мастацкіх выдавецтваў. Развіццѐ адукацыі. Тэатральнае мастацтва.
42. Развіццѐ тыповага праектавання. Канструктывізм, функцыяналізм, ампір, сталінскае барока.
43. Сучасны перыяд у развіцці беларускай культуры.
44. Рэабілітацыя пісьменнікаў-ахвяраў сталінскіх рэпрэсій. Тэма Чарнобыля і гістарычнай мінуўшчыны Бларусі. Літаратура беларускай дыяспары.

45. Хай-тэк і арганічная архітэктура. Культурна-відовішчныя пабудовы. Сучасная манументальная скульптура. Гарадская скульптура. Новыя арт-практыкі ў жывапісу.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ УВА

Назва вучэбнай дысцыпліны, вывучэнне якой звязанае з дысцыплінай вучэбнай праграмы	Кафедра, якая забяспечвае вывучэнне гэтай дысцыпліны	Прапановы кафедры аб зменах у змесце вучэбнай праграмы	Рашэнне, прынятае кафедрай, распрацаваўшай вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
1	2	3	4
Фундаментальная культуралогія	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Тэорыя і гісторыя культуры	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Беларуская і сусветная літаратура	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Гісторыя мастацтваў	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015
Прыкладная культуралогія	Кафедра культуралогіі	Не	Змены не патрабуюцца Пр. № 8 ад 30.03.2015

Тинк

ДОПОЛНЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЯ К УЧЕБНОЙ ПРОГРАММЕ УВО НА _2018_/_2019_ УЧЕБНЫЙ ГОД

№№ пп	Дополнения и изменения	Основание
1.	Па тэме “Мастацтва і літаратура” замяніць форму кантролю ведаў з тэсту на калёквіўм.	З мэтай павышэння эфектыўнасці навучальнага працэса па дысцыпліне.

Учебная программа пересмотрена и одобрена на заседании кафедры (протокол № 1 от 30.08. 2018 г.)

Заведующий кафедрой
К. філал. н., дацэнт _________ Э. П. Чеснова
(степень, звание) (подпись) (И.О.Фамилия)

УТВЕРЖДАЮ
Зам. Декан факультета
К. б. н., доцент _________ А. К. Антоненко
(степень, звание) (подпись) (И.О.Фамилия)